

MAKSYM ŚWIĘTEGO IGNACEGO.



TEÓMACZYŁ

Ksiądz Antoni Chmielowski.



WARSZAWA.

W Drukarni Stanisława Niemierzy,
Plac Warecki N. 4.

—
1886.



Wydano na podstawie:

MAKSYMY
ŚWIĘTEGO IGNACEGO.

WARSZAWA.

W Drukarni Stanisława Niemcewicz,
Plac Wawelski N. 1.
1886.

© Wydawnictwo WAM, Księża Jezuit, 2014

Przedmowa: o. Marek Wójtowicz SJ, Jarosław Zieliński SJ

Przygotowanie do druku wg oryginału z 1886 r.: Edycja

Korekta: Agnieszka Caba

Projekt oprawy: Jadwiga Mączka

ISBN 978-83-7767-953-1

WYDAWNICTWO WAM

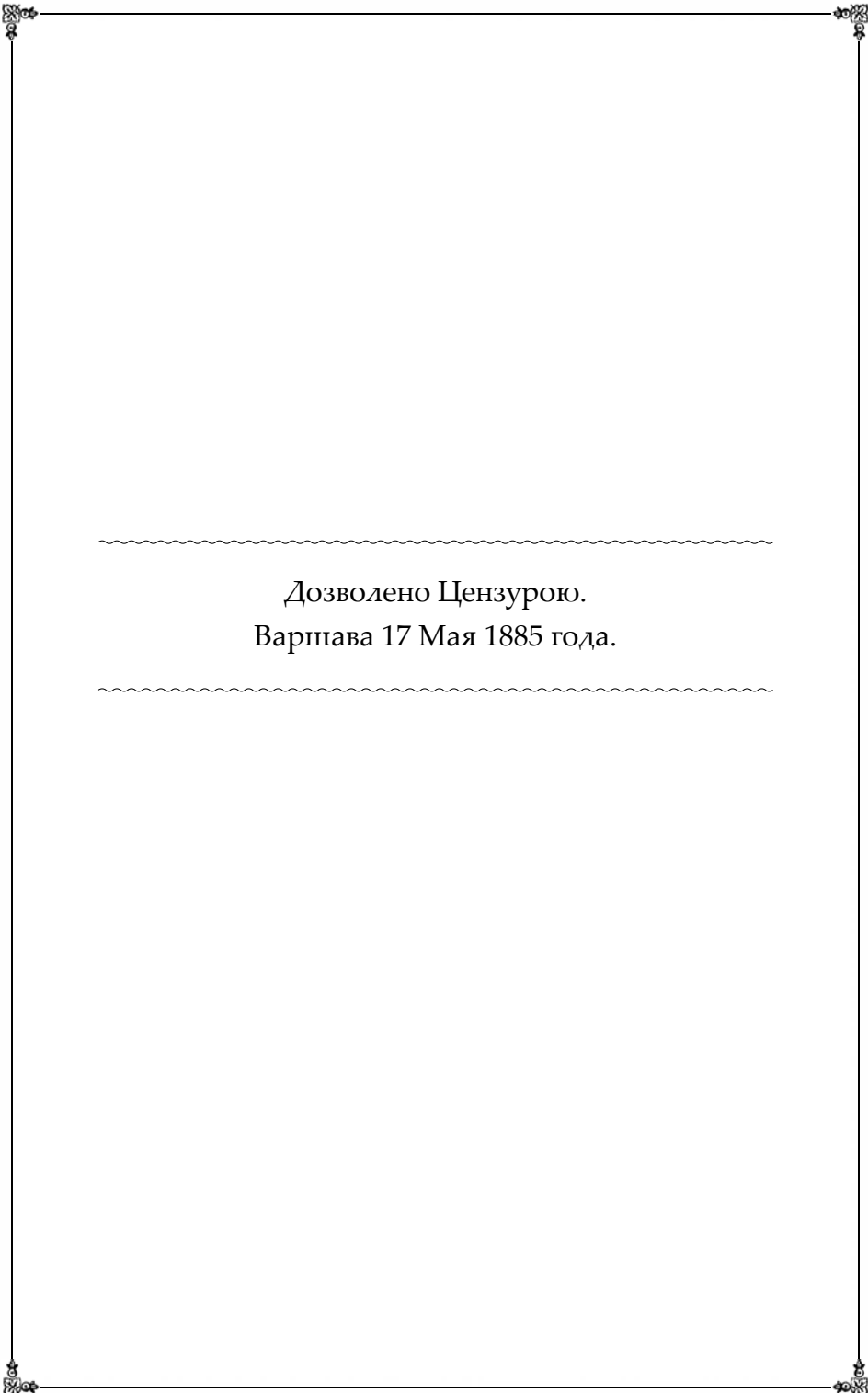
ul. Kopernika 26 • 31-501 Kraków
tel. 12 62 93 200 • faks 12 42 95 003
e-mail: wam@wydawnictwowam.pl
www.wydawnictwowam.pl

DZIAŁ HANDLOWY

tel. 12 62 93 254-255 • faks 12 62 93 496
e-mail: handel@wydawnictwowam.pl

KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

tel. 12 62 93 260, 12 62 93 446-447
faks 12 62 93 261
e.wydawnictwowam.pl



Дозволено Цензурою.
Варшава 17 Мая 1885 года.



**Jezus Chrystus Zbawiciel
świata.**

„Maksymy świętego Ignacego”, które przełożył na język polski i objaśnił ksiądz Antoni Chmielowski, zgadzają się z nauką katolicką; nasuwają myśli, zachęcające do życia prawdziwie chrześcijańskiego; wskazują sposoby, ułatwiające postęp na drodze doskonałości chrześcijańskiej. Zyczyć należy, aby zostały wydrukowane.

Warszawa d. 4 (16) Kwietnia 1885 r.

X. PIOTR STOJAKOWSKI,
Cenzor dzieł treści relig. w Arch. Warsz.

№ 1335.

A P P R O B A T U R.

Varsaviae die 9 (21) Aprilis 1885 anno.

Officialis Generalis

Episcopus Suffraganeus Varsaviensis

C. Ruszkiewicz.



pro Secretario

Leop. Łyszchowski.

ŚCZCIGODNEMU KSIĘDZU
KALIKSTOWI
KRUPCZYŃSKIEMU

W DOWÓD SZACUNKU I WDZIĘCZNOŚCI

TO DZIEŁKO

POŚWIĘCA

Ks. A. Ch.

Przedmowa.

W roku 1886 ukazały się *Maksymy św. Ignacego* w tłumaczeniu ks. Antoniego Chmielowskiego. Choć nie napisano tego wyraźnie, książka jest przekładem na język polski łacińskiego dzieła *Scintillae Ignatianae* – wyboru cytatów ze św. Ignacego z komentarzem o. Gabriela Hevenesiego SJ (1656–1715), węgierskiego jezuitę.

Choć zmieniło się spojrzenie na wiele spraw omawianych w *Maksymach*, to przecież człowiek w swej najgłębszej istocie dziecka Boga, stworzonego na Jego obraz i podobieństwo, niewiele się zmienił. Tłumacz książki, ks. Antoni Chmielowski (1841–1918), wybitny duszpasterz, autor wielu książek poświęconych życiu duchowemu, dostrzegł w swojej kapłańskiej posłudze żywotność i znaczenie duchowości ignacjańskiej sprawdzonej na przestrzeni wieków.

Ojciec Gabriel Hevenes SJ przyswoił sobie duchowość i doświadczenie św. Ignacego Loyoli (1491–1556), który pragnął szukać Boga we wszystkich rzeczach. Autor wybrał fragmenty z książeczki *Ćwiczeń duchownych*, w której św. Ignacy opisał różne metody modlitwy i sposoby spotkania człowieka z Bogiem. Korzystał też z tekstu *Konstytucji Towarzystwa Jezusowego*, które opisują misję zakonu jezuitów w dziele ewangelizacji. Bogatym źródłem mądrości św. Ignacego jest ok. 6 tysięcy listów. Do niektórych z nich sięgnął o. Gabriel. Święty Ignacy prowadził szeroką korespondencję z przedstawicielami różnych stanów. Jako generał nowego zakonu często listownie udzielał bardzo praktycznych wskazań jezuitom i osobom świeckim na całym świecie.

Dla kogo są przeznaczone *Maksymy*? Komentarze do *Maksym* mogą być bardzo przydatne do prowadzenia głębokiego życia duchowego. Nawiazują one do rad ojców pustyni rodzącego się chrześcijaństwa, a także do mądrości założycieli zakonów. Święty Ignacy Loyola, pisząc *Konstytucje Towarzystwa Jezusowego*, ko-

rzystał z całej tradycji monastycznej Kościoła. *Maksymy św. Ignacego*, wraz z komentarzem o. Hevenesiego, mogą się przyczynić do „porządkowania” naszego życia zgodnie z wolą Bożą. Stronice te świadczą o tym, że ich Autor zakorzeniony był w żywym doświadczeniu Boga, przyjaźnił się z Panem Jezusem i był bystrym obserwatorem ludzi swojej epoki. Pod wieloma względami książka ta przypomina znane i cenione dzieło *O naśladowaniu Chrystusa* Tomasza à Kempis.

Warto sięgnąć po tę książkę, która jest owocem poszukiwań do doskonałości i dojrzałości duchowej naszych przodków. Ten typ twórczości zaklasyfikować należy do religijnej literatury ascetycznej. Na przykładach różnorodnych ludzkich zachowań, które mogą służyć za wzór albo odstraszać, czytelnik może znaleźć wskazówkę, jak powinien postępować we własnym życiu. Dzięki temu może odwrócić się od zła i otworzyć na sprawy duchowe, podejmując pracę nad sobą.

W książce uderza prosty przekaz myśli św. Ignacego. Przy zbieraniu i opracowaniu *Maksym św. Ignacego* Autorowi zapewne towarzyszyły dwa założenia.

Po pierwsze podkreślił ciągły rozwój duchowy człowieka. Każda praca, by mogła przynieść trwałe owoce, potrzebuje systematyczności. Układ *Maksym* został tak zaprojektowany, aby czytelnik mógł karmić się coraz to nowymi treściami, dozowanymi stopniowo, proponowanymi na każdy dzień roku.

Drugie założenie realizowane w tej książce to przybliżenie czytelnikowi sposobu myślenia św. Ignacego. Widać, że jest to myśl rycerza, który dąży do jasno wyznaczonego celu i postanawia walczyć z własnym ego, aby bardziej kochać Boga i być bliżej Niego, w myśl zasady: „Zwyciężaj samego siebie, jeśli się bowiem zwyciężysz, święniejszą w niebie koronę otrzymasz niż inni, którzy są usposobienia łagodnego”. Ojciec Gabriel zachęca do osobistego doświadczenia Boga, pragnie pomóc czytelnikowi w procesie pogłębiania wiary, z której powinny rodzić się uczynki „nowego człowieka”. Lektura *Maksym* może pomóc w naszym osobistym nawróceniu się do Boga.

Pewna trudność w zrozumieniu tych rozważań może rodzić się z powodu dziewiętnastowiecznego języka tekstu. Jednak Wydawnictwo Księży Jezuitów WAM chciało zachować integralny tekst, łącznie z dawną ortografią i interpunkcją. Wyeliminowano jedynie błędy w opisach maksym św. Ignacego, konsultując je z oryginałem. Zawarte tutaj treści są uniwersalne, a drobny wysiłek intelektualny polegający na ich odszyfrowaniu wzbudzi dodatkowe zainteresowanie.

Książka ta ukazuje się w roku 2014, kiedy to jezuici na całym świecie obchodzą 200. rocznicę wskrzeszenia zakonu. Oby *Maksymy św. Ignacego* stały się okazją do pogłębienia wiary i odkrycia duchowej mądrości założyciela Towarzystwa Jezusowego.

o. Marek Wójtowicz SJ
Jarosław Zieliński SJ

Kraków, 31 lipca 2013, we wspomnienie św. Ignacego Loyoli





Święty Piotr Apostoł.



O szukaniu chwały.

WSZYSTKO NA WIĘKSZĄ CHWAŁĘ BOGA!

Te i tym podobne słowa powtarza święty Ignacy w swych konstytucjach trzysta siedmdziesiąt sześć razy.

(Suar. tom. 4 de relig. l. 8 cap. 6).

Nowego roku i całego życia szczęście na tem polega, abyśmy ku chwale Boga kierowali każdą chwilę i każdą czynność naszą. Tego się Bóg po nas domaga jako Najwyższy Pan, do tego my się poczuwać winniśmy jako jego słudzy.

Kto swojej, nie Boga chwały szuka, ten po złodziejsku postępuje; Bogu bowiem samemu należy się chwała, nam przygana i zawstydzenie¹⁾. Chwała Boga winna być bodźcem i hasłem całego postępowania naszego.

Najgorzej sobie radzi, kto chwałę swoją nad Boską przekłada. Czyniąc tak, i doczesną i wieczną traci, i w tem i w przyszłym życiu do nieszczęśliwych należy: w tem, ponieważ się pozbawia chwały prawdziwej; w przyszłym, ponieważ nie otrzyma żadnej.

Lubo późno, sam to wyzna; ze świętym Piotrem zawoła: całą noc pracując, niceśmy nie ułowili²⁾. Tem „nic” jest chwała ludzka, która wędnieje jak trawa polna, niknie jak dym. Jeśli szukasz chwały, szukaj prawdziwej.

1) Daniel 9, 7.

2) Ś. Łuk. 5, 5.



O ufności.

„W przedsięwzięciach swoich, tak Bogu ufaj, jak gdyby pomyślny skutek całkiem od ciebie, nie zaś od Boga zależał: tak się jednak do każdej rzeczy zabieraj, jak gdybyś ty nic, ale Bóg wszystko miał czynić.”

(S. Ignat. apud Nolarci).

Nadzieja słaba, to jak człowiek na nogę chromy, któremu nadto rąk nie dostawa. Gdy cię jeszcze nie było, Bóg cię stworzył bez ciebie: ale teraz gdy jesteś, Bóg cię nie zbawi, ani wesprze bez ciebie.

Postaraj się o isierkę, a Bóg wznieci płomień. Rzuć nasionko, a Bóg pomyśli o wzroście. Tak wszystko pójdzie wedle woli, inaczej wszystko zmarnieje.

Ty nic nie możesz, chociażbyś chciał — bez Boga. On nic nie chce, chociaż może — bez ciebie. W jedności z Bogiem, możesz wszystko.

Łaska Boża, która w innych tyle mogła, w tobie jednym sił nie utraci, bylebyś ty swojej ku niej ufności nie utracił. Gdzie są nadzieje twoje?





O poprawie.

*„Czas i trudy marnuje, kto się do poprawy innych zabiera,
nie poprawiwszy wprzód siebie.”*

(S. Ignat. apud Barto. l. 4).

Dziwna rzecz zaprawdę! chcemy, żeby inni byli dobrymi, gdy sami nimi nie jesteśmy; wyrok potępienia na siebie wydajemy, gdy dobre zalecamy, a złe broimy.

Najskuteczniejszym prawem jest prawo żywe, które prawodawca rozpowszechnia własnem życiem. Głos czynu nad głos słowa jest o wiele silniejszy. Pierwszy tyłu ma sprzymierzeńców, ile czynów; drugi — ponieważ sam jest — ani w połowie tego wpływu nie wywiera.

Cóż za pożytek, gdy jednocześnie budujemy i walimy? Jedno słowem, drugie czynem. Choroby chorobą nie uleczysz. Pomyśl pierwaj o wyleczeniu siebie, potem zabierz się do leczenia innych.

Los nasz wielkiego politowania godzien! Gdy idzie o nas samych, jesteśmy kretami; gdy o drugich, ostrowidzami. Sakwy, którą mamy z tyłu, nie widzimy. Moznaby śmiało powiedzieć, żeśmy potracili zmysły: belki we własnem oku nie czujemy, podczas gdy żdźbła w obcem z natężeniem szukamy. Lekarzu, lecz samego siebie¹⁾.

¹⁾ Ś. Łuk. 4, 22.

SPIS RZECZY.

Przedmowa	9	27. O roztropności w kierowaniu dru-	43
Modlitwa przed czytaniem	13	gimi	
Modlitwa po czytaniu	13	28. O wartości dóbr ziemskich	44
		29. O zmienności losu	45
		30. O pożytkach milezenia	46
		31. O uprzejmości w odmowie	47

STYCZEŃ.

1. O szukaniu chwały.....	17
2. O ufności	18
3. O poprawie	19
4. O zmianie swych nawyknień ...	20
5. O powierzaniu spraw trudnych ..	21
6. O wartości czynów	22
7. O wyrzuceniu się z miłości własnej.	23
8. O przykrem położeniu dobrych .	24
9. O czuwaniu bardziej nad duchem niż nad ciałem.	25
10. O hojności Boga	26
11. O pomocy Boga.	27
12. O baczności przed fałszywą przy- jaźnią.	28
13. O chętności w dawaniu	29
14. O cechach prawdziwego zakon- nika	30
15. O poznaniu Boga	31
16. O poznaniu siebie	32
17. O stosowaniu się do woli Bożej .	33
18. O gorliwości w dobrem	34
19. O oddaniu się w zupełności Bo- gu	35
20. O miłowaniu bliźnich dla Boga .	36
21. O nieżności bluźnierstw.	37
22. O wielkiej sile pokus.	38
23. O szkodliwości małych grzechów	39
24. O rządzeniu się prawdą	40
25. O baczności przed zasadzkami złego ducha	41
26. O unikaniu kłótni	42

LUTY.

1. O zachowaniu się w chorobie ...	51
2. O pracy nad sobą	52
3. O pożytkach z cierpień	53
4. O wykorzenianiu żądz niedobrych	54
5. O unikaniu złych.	55
6. O nieodkładaniu poprawy.	56
7. O potrzebie pomocy	57
8. O wyrzuceniu się z chwiejności ...	58
9. O baczności w mowie	59
10. O niewywyższaniu się	60
11. O korzyściach z posłuszeństwa. .	61
12. O budowaniu się wzajemnem ...	62
13. O potrzebie roztropności.	63
14. O gotowości do słuchania	64
15. O posiadaniu Boga	65
16. O przekładaniu Boga nad bogac- twa.	66
17. O niezdradzaniu tajemnicy.	67
18. O zachowaniu reguły	68
19. O stosowaniu się do drugich ...	69
20. O miarkowaniu się w kontempla- cyi	70
21. O skrytem działaniu nieprzyja- ciela.	71
22. O wyrwaniu kogoś z grzechu ...	72
23. O wartości cierpień.	73
24. O usuwaniu zarazy	74
25. O wyrzeczeniu się od woli.	75
26. O nieuchylaniu się od dobrego ..	76

27. O wyrokowaniu o cnocie	77
28. O jednakowości zachowania się	78
29. O cierpliwości	79

MARZEC.

1. O służeniu Bogu	83
2. O pokorze	84
3. O potrzebie dobrego przykładu	85
4. O niezważaniu na fałszywą opinię	86
5. O niegonieniu za doczesnością	87
6. O zadawalnianiu się małym	88
7. O ważności cnoty	89
8. O słodyczy zółci i octu Pana Jezusa	90
9. O nieoglądaniu się wstecz	91
10. O jednaniu sobie drugich	92
11. O gnuśności	93
12. O szkole w Manreza	94
13. O miłowaniu krzyża	95
14. O nieobrażaniu Boga	96
15. O braku przeciwności	97
16. O miłowaniu Boga w cierpieniach	98
17. O ufności w Bogu	99
18. O łagodności	100
19. O zbawieniu	101
20. O rozróżnianiu rzeczy	102
21. O pożytkach choroby	103
22. O posłuszeństwie	104
23. O niezwałaniu	105
24. O uświętobliwieniu własnem	106
25. O karmieniu się ciałem Chrystusowem	107
26. O miłowaniu Boga	108
27. O pociechach Ducha Świętego	109
28. O przekładaniu nieba nad ziemię	110
29. O względzie ludzkim	111
30. O powolności łasce Boskiej	112
31. O działaniu dla Boga	113

KWIECIEŃ.

1. O wzgardzie siebie	117
2. O sile łaski	118

3. O leczeniu choroby	119
4. O miłowaniu Boga	120
5. O jednaniu sobie drugich	121
6. O miłowaniu duszy	122
7. O przesadzie w strofowaniu	123
8. O użyciu czasu	124
9. O zachowaniu się świata	125
10. O potrzebach ciała	126
11. O sposobie pozyskiwania dusz	127
12. O przyjmowaniu Ciała Pańskiego	128
13. O przejęciu się Bogiem	129
14. O ocenianiu dobrych	130
15. O czystości w ubiorze	131
16. O baczności na siebie	132
17. O nieposądzaniu drugich	133
18. O rozwadze w wyborze	134
19. O zajmowaniu się chorymi	135
20. O zwracaniu się zawsze ku Bogu	136
21. O niegardzeniu nikim	137
22. O nieprzywiązywaniu się do ziemi	138
23. O uciskach	139
24. O gniewie	140
25. O stosowaniu się do reguły	141
26. O źródle prawdziwej radości	142
27. O namyśle	143
28. O trudach dla cnoty	144
29. O pociechach ziemskich	145
30. O umarzaniu własnej woli	146

M A J.

1. O zważaniu na koniec	149
2. O dwojakim nauczaniu	150
3. O niesieniu pomocy innym	151
4. O gorliwości w służeniu Bogu	152
5. O miłości czynnej	153
6. O znakach dobrze urządzonego klasztoru	154
7. O pokonaniu wady głównej	155
8. O nieudawaniu	156
9. O hamowaniu się w gniewie	157
10. O unikaniu kobiet	158
11. O naśladowaniu Aniołów	159
12. O przymiotach sług Bożych	160
13. O niesieniu krzyża	161

14. O właściwości sukni	162
15. O opieraniu się pokusom	163
16. O niezrażaniu surowością	164
17. O chętnem posłuszeństwie	165
18. O pieczy nad chorymi	166
19. O ufności w Bogu	167
20. O roztropności	168
21. O szczęściu ubogiego	169
22. O nieprzywiązywaniu się do bo- gactw	170
23. O modlitwie	171
24. O umartwieniu	172
25. O enocie	173
26. O zachowaniu się złego ducha . .	174
27. O ustawicznej nad sobą pracy . .	175
28. O nietrwożeniu się lada powodem	176
29. O nieuchylaniu się od walki . . .	177
30. O czynieniu dobrze	178
31. O podejmowaniu wszystkiego dla Boga	179

CZERWIEC.

1. O zmierzaniu do celu	183
2. O korzystaniu z krwi Chrystuso- wej	184
3. O przymiotach miłości	185
4. O powierzeniu się w zupełności Bogu	186
5. O sługach niedobrych	187
6. O zadosyć uczynieniu za winy . .	188
7. O miłowaniu dobrych	189
8. O obawie niebezpieczeństwa . . .	190
9. O niewychodzeniu poza przepis .	191
10. O walce przeciw złemu duchowi .	192
11. O ofiarach	193
12. O potrzebie cierpliwości	194
13. O pożytkach prześladowania . . .	195
14. O pragnieniu Boga	196
15. O zgodzie rozumu z wolą	197
16. O poznaniu Boga	198
17. O dążeniu do doskonałości	199
18. O zawziętości złego ducha	200
19. O skutkach rozmowy dobrej	201
20. O obietnicach	202

21. O miarkowaniu kary	203
22. O miarkowaniu się w umartwie- niach	204
23. O baczności w pisaniu	205
24. O zasięganiu rady	206
25. O miarkowaniu się w mowie . . .	207
26. O źródle szczerej radości	208
27. O jedynej drodze do świętości . .	209
28. O postępach w enocie	210
29. O zgorszeniu	211
30. O upominaniu	212

LIPIEC.

1. O wdrażaniu do służby Bożej . . .	215
2. O wyrozumiałości	216
3. O trudności w kierowaniu dusza- mi	217
4. O baczności w kierowaniu dusza- mi	218
5. O miłości wzajemnej	219
6. O jedności z Bogiem	220
7. O sile świętości	221
8. O zmianie zwyczaju	222
9. O działaniu dobrze zaraz	223
10. O przypominaniu sobie dobro- dzieństw	224
11. O zasadzkach złego ducha	225
12. O godzeniu się z wolą Bożą . . .	226
13. O niezrażaniu się oschłością . . .	227
14. O godzeniu żarliwości z pożytkiem	228
15. O współczuciu dla drugich	229
16. O nieprzecenianiu spraw włas- nych	230
17. O uciekaniu się do Boga	231
18. O nieustępowaniu złemu duchowi	232
19. O strofowaniu	233
20. O bogactwach	234
21. O potrzebach ciała	235
22. O niezajmowaniu się cudzemi wa- dami	236
23. O dobrej sławie	237
24. O zachętach do enoty	238
25. O unikaniu kłótni	239
26. O poskramianiu żądz	240

27. O nienawykaniu do złego	241	3. O nieskrywaniu się	285
28. O zważaniu na wolę Bożą	242	4. O ostrożności w przyjaźni	286
29. O usunięciu żądz niedobrych	243	5. O podobaniu się Bogu	287
30. O niezważaniu na oszczerstwa	244	6. O rącości	288
31. O ofierze z życia	245	7. O rychłem usuwaniu wad	289

SIERPIEŃ.

1. O lenistwie	249	11. O dotrzymywaniu obietnicy	293
2. O wielkich zdolnościach	250	12. O poszanowaniu zwierzchności	294
3. O nieodkładaniu dobrego	251	13. O zastanawianiu się nad sobą	295
4. O niespieszeniu się z karą	252	14. O nieupadaniu na duchu	296
5. O rozwadze w działaniu	253	15. O nieodkładaniu dobrego	297
6. O niepuszczaniu się na niepewne	254	16. O radzeniu się na modlitwie	298
7. O korzystaniu z cudzych błędów	255	17. O skutkach modlitwy	299
8. O świadectwie sumienia	256	18. O sposobie poznania człowieka	300
9. O pilności w działaniu	257	19. O obojętności rzeczy	301
10. O wyborze przyjaciela	258	20. O posiadaniu Boga	302
11. O podarunkach	259	21. O sposobie służenia Bogu	303
12. O rozwadze w działaniu	260	22. O szczodrości Boga	304
13. O wewnętrznym wyrobieniu	261	23. O żywiołości	305
14. O pracy nad sobą	262	24. O niegardzeniu małemi sprawami	306
15. O gwałtowności pokusy	263	25. O postępie w dobrem	307
16. O powadze	264	26. O równowadze	308
17. O uporze	265	27. O zajmowaniu się duszami	309
18. O opieszałości w służbie Bożej	266	28. O przeszkodach w pracy	310
19. O trudności poznania wad	267	29. O złych przykładach	311
20. O potrzebie Ducha św. dla pasterzy	268	30. O szczęściu	312
21. O wyrzeczeniu się woli własnej	269		
22. O umartwieniu	270		
23. O dogodności pory rannej	271		
24. O trwaniu w dobrem	272		
25. O potrzebie zdrowia	273		
26. O życiu dobrem	274		
27. O gotowości na śmierć	275		
28. O przebiegłości złego ducha	276		
29. O niesprzeciwianiu się drugim	277		
30. O truciznie książkowej	278		
31. O sposobie pozyskiwania dusz	279		

WRZESIEŃ.

1. O dzielności enoty	283		
2. O należytem ujarzmieniu żądz niedobrych	284		
		1. O rozstrzygnięciu niepewności	315
		2. O wytężeniu	316
		3. O dobrych chęciach	317
		4. O przykładności życia	318
		5. O pomaganiu drugim	319
		6. O przymiotach Apostoła	320
		7. O żarliwości	321
		8. O niewinności sumienia	322
		9. O ufności w Bogu	323
		10. O niezwracaniu się do świata	324
		11. O unikaniu przesady	325
		12. O zwracaniu się do nieba	326
		13. O różnicy pomiędzy uciechami ziemskimi i niebieskimi	327

14. O niepodęrzywaniu	328	22. O wpływie złego ducha	370
15. O trwaniu w jedności	329	23. O zasięganiu rady	371
16. O krzyżu Chrystusa	330	24. O nietrwożeniu się ubóstwem	372
17. O wymówkach ciała	331	25. O łączności z dobrymi	373
18. O miłości własnej	332	26. O doświadczeniu dobrych	374
19. O obfitości Bożej pociechy	333	27. O pamięci na Boga	375
20. O wzrastaniu w miłości	334	28. O pamięci na Sąd	376
21. O pożądliwości ludzkiej	335	29. O lekarstwie na smutek	377
22. O świętości	336	30. O podstępach złego ducha	378
23. O przeciwnościach losu	337		
24. O duszy skalanej grzechem	338		
25. O pożytkach pokory	339		
26. O niechępieniu się	340		
27. O życiu dla Boga	341		
28. O pójściu za prawdą	342		
29. O źródle pokoju	343		
30. O szczodropliwości Boga	344		
31. O skutkach cierpliwości	345		

LISTOPAD.

1. O łasce Ducha św.	349	1. O niewynoszeniu się	381
2. O zachowaniu miary	350	2. O gorliwości w służbie Bożej	382
3. O nieskracaniu modlitwy	351	3. O zachowaniu pierwotnego ducha	383
4. O rozstaniu się z krewnymi i przyjaciółmi	352	4. O trzymaniu się jednego	384
5. O posłuszeństwie	353	5. O uległości	385
6. O zbliżeniu się do Boga	354	6. O unikaniu zasadzek	386
7. O tłumaczeniu zdania drugich na dobre	355	7. O nierozwadze w enocie	387
8. O niewyjawianiu wad cudzych	356	8. O boleściach Maryi Panny	388
9. O poprawie błędu	357	9. O uległości przez wzgląd na Boga	389
10. O budowaniu drugich	358	10. O naśladowaniu dobrych	390
11. O wyborze	359	11. O uśmierzaniu ducha	391
12. O postanowieniach	360	12. O oziębłości	392
13. O skrupułach	361	13. O hojności Boga	393
14. O zwierzchności	362	14. O rozwadze w działaniu	394
15. O uległości Kościołowi	363	15. O milczeniu	395
16. O poznaniu dokładnem	364	16. O rozwadze w wyrokowaniu	396
17. O uprzejmości	365	17. O radzeniu się Boga	397
18. O przyczynie niezgód	366	18. O sile prawdy	398
19. O pokrzepianiu się podczas po- kusy	367	19. O miłości wzajemnej	399
20. O zachowaniu się zwierzchnika	368	20. O pobłażliwości	400
21. O posiadaniu łaski	369	21. O nieobrażaniu nikogo	401
		22. O pokucie	402
		23. O potrzebie światła z nieba	403
		24. O roztropności	404
		25. O służeniu Bogu	405
		26. O wychodzeniu wszystkiego na wierzch	406
		27. O bojaźliwości	407
		28. O radach	408
		29. O lenistwie	409
		30. O stosowaniu się do natchnień dobrych	410
		31. O wdzięczności	411